

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Journal of Social Sciences

p-ISBN:1300-9702 e-ISBN: 2149-3243

GELİŞİMSEL BAKIŞ AÇISIYLA “WONDER” FİLMİNİN ANALİZİ

Analysis of the Movie "Wonder" from a Developmental Perspective

Alev ÜSTÜNDAĞ¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, alev.ustundag@sbu.edu.tr, orcid.org/0000-0001-5832-6810

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:
15.02.2021
Kabul/Accepted:
20.03.2021

DOI:

10.18069/firatsbed.880976

Anahtar Kelimeler

Sinema, Film Analizi,
Gelişimsel Bakış Açısı,
Wonder, Çocuk ve Sinema

ÖZ

Araştırma “Wonder” (Mucize) filminin gelişimsel bakış açısıyla analiz edilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Film, Çocuk Programlarına Yönelik İçerik Değerlendirme Formu kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgularının değerlendirilmesinde içerik analizi türlerinden frekans analizi kullanılmıştır. Filmde en fazla sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içeriklerin bulunduğu belirlenmiştir. Sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içerikleri sırasıyla bilişsel/algısal gelişim, model alma, aile yapısı, şiddet, psikomotor gelişim, aile değerleri ve cinsel gelişim alanına yönelik içerikler izlenmiştir. Filmde genel anlamda dostluk, sevgi, yardımseverlik, sorumluluk, empati, özeleştirici içeriklerinin yoğun olduğu; bireysel farklılıklara saygı, kendini sevme, iyilik ve aile bağlarını güçlendirici mesajların verildiği, şiddet alanında olumsuz içeriklerin bulunmasının yanı sıra çoğunlukla iyi ve olumlu değerlerin çocuklara model olarak sunulduğu belirlenmiştir.

ABSTRACT

The research was conducted to analyze the Wonder movie from a developmental perspective. Document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the research. The film was analyzed using the Content Evaluation Form for Children's Programs. Frequency analysis, one of the content analysis types, was used to evaluate the findings obtained as a result of the analysis. It has been determined that the content of the movie is mostly related to social and emotional development. The contents related to social and emotional development were followed by content regarding cognitive/perceptual development, modeling, family structure, violence, psychomotor development, family values, and sexual development, respectively. The content of the film is generally friendship, love, helpfulness, responsibility, empathy, and self-criticism; It has been determined that messages that strengthen individual differences, self-love, kindness, and family ties are given and that in addition to the negative content in the field of violence, mostly good and positive values are presented to children as a model.

Keywords

Cinema, Film Analysis,
Developmental
Perspective, Wonder,
Children and Cinema

Atıf/Citation: Üstündağ, A. (2021). Gelişimsel Bakış Açısıyla “Wonder” Filminin Analizi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 2(615-631).

Sorumlu yazar/Corresponding author: Alev ÜSTÜNDAĞ, alev.ustundag@sbu.edu.tr

1. Giriş

Çocukların davranışları üzerinde medyanın etkisinin incelenmesi, teknolojinin ve medya araçlarının hayatımızdaki yerinin artmasıyla daha görünür hale gelmiştir. Mix (2009: 440) medya içeriklerinin çocuğun gelişim alanlarına etkisinin görülebilir olduğunu ifade etmektedir. Araştırmacılara göre medya içerikleri çocukların kelime dağarcığının gelişimini desteklemekte (Bergelson ve diğerleri, 2019: 12715), problem çözme becerilerini geliştirmekte (Tian ve diğerleri, 2020: 25), çocukların korkularının üstesinden gelme, duygularını ifade etme, saygı, paylaşma ve sadakat gibi kişilerarası becerileri öğrenmelerini kolaylaştırabilmektedir (Calvert ve Kotler, 2003: 281). Medya içeriklerinin çocuğun gelişim alanları üzerine olumlu etkileri olduğu gibi birçok olumsuz etkisinin de olabileceği araştırmacılar tarafından ileri sürülmektedir. Yaşına uygun olmayan içeriklere maruz kalma, şiddet içeriklerinin yoğun olması, korku/kaygı yaratacak görüntülerin bulunması örnek olarak verilebilecek durumlar arasında yer almaktadır (Brasel ve Gips, 2011: 530; Carrier ve diğerleri, 2015: 68). Çaplı (2001: 223) medyanın çocuklar üzerindeki etkisini; izleme süresi ve sıklığı, içerik ve izlenen içeriğin özellikleri olmak üzere üç unsura bağlı olarak değerlendirmektedir. Herhangi bir medya içeriğinin çocuğu nasıl etkilediği tam olarak ortaya çıkarılabilmek mümkün değildir. Çocuğun yaşı, gelişim özellikleri, duygusal durumu, maruz kaldığı medya içeriğinin özellikleri, maruz kalma süresi, ebeveynlerinin tutumu ve aile değerleri gibi pek çok faktörün değerlendirilmesi ve göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Üstündağ, 2020: 52). Ebeveynlerin ya da çocuğa bakmakla yükümlü olan kişilerin çocuklara, medya araçları tarafından gönderilen mesajları anlama yeteneği kazandırmaları günümüz sorumlulukları arasında yer almaktadır. Çocuklar hem geleneksel hem de dijital pek çok medya aracı kullanmaktadır. Bu medya araçları aracılığıyla da farklı medya içerikleriyle karşılaşmaktadır. Eleştirel düşünmeyi öğrenme, farklı bakış açılarını değerlendirebilme, medya içeriğinin amacını anlayabilme, medya içeriğini nasıl hissettirdiğini fark edebilme gibi becerilerin kazandırılması, çocukların bilinçli birer medya kullanıcı olmasını ve nitelikli içerikleri tercih etmelerini sağlayabilecektir (MediaSmarts, 2020). Bandura (1977: 191) öğrenmeyi, başkaları ile olan etkileşimimiz sonrasında ortaya çıkan davranış olarak ifade etmektedir. Bireyin yeni bir davranışı öğrenmesi ve bu davranışı kalıcı olarak yerleştirmesi için uygun sosyal ortamın da gerekliliğini vurgulamaktadır. Kuram bağlamında değerlendirildiğinde çocuklar medya aracılığıyla davranışlarını model alarak öğrenebilecekleri birçok etkili karakterlere sahiptir. Bu medya karakterlerinin sunduğu çeşitli davranış örnekleri çocukların gözlemleyerek öğrenmesi ve taklit etmesine sebep olabilmektedir (Bandura, 2006: 86). Çocuklar farkında olmadan da bu karakterlerin davranışlarını gözlemleyerek kodlayabilmektedir. Bandura (2006: 87)'ya göre çocuklar davranışları kodlayıp taklit ederken kendi cinsiyetlerine uygun olup olmadığına dikkat etmeyebilirler. Çocuğun davranışı sürdürülebilmesi için olumlu pekiştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle de toplumun çocuğun cinsiyetine uygun gördüğü davranışı öğrenmesi ve uygulaması daha olası bir durumdur. Çünkü gelişimsel olarak da çocukların kendilerine benzettikleri ve özdeşim kurdukları kişileri model alma olasılıkları daha yüksektir. Ayrıca davranışın çevre tarafından olumlu pekiştirilmesi, sürdürülmesi olasılığını artırmaktadır. Gözlemlenen davranışın sonucu da öğrenme üzerinde etkilidir (Bandura, Ross ve Ross, 1961: 576).

Kuram bağlamında değerlendirildiğinde, medya karakterlerinin çocuklar için birer rol model oldukları ifade edilebilir. Rol modeller de davranışların gözlemlenip taklit edilerek öğrenilmesi fırsatı oluşturduğu için sosyal öğrenme kuramının temelinde yer almaktadır. Herhangi bir medya karakteri ile özdeşim kuran çocukların karakterin davranışlarını taklit etme olasılıkları artırmaktadır. İstenmeyen davranışlar cezalandırılmadığında ve hatta ödüllendirildiğinde, şartlı refleks yitimi durumu meydana gelebilir, bu da çocukların antisosyal davranışları taklit etmesini daha olası hale getirebilir (Bandura, 1986: 23). Yani medya karakterlerinin çocukların düşünce ve davranışlarını dönüştürme eğilimi bulunmaktadır. Medya içeriklerinin bireyin duygu, düşünce, değer yargıları ve bakış açısı üzerinde etkili olduğu yapılan araştırmalarla da ortaya konmuştur (Austin ve diğerleri, 2015: 340; Pinkleton ve diğerleri, 2013: 475; Üstündağ, 2019: 27). İnan (2014: 818) araştırmasında filmler aracılığıyla çocuklara sunulan sahnelerin önemini vurgulayarak, sunulan şiddet sahneleri ya da çocuklar için uygun olmayan davranışların model olarak sunulması sonucunda çocuklar tarafından taklit edilen bu davranışların ebeveynleri tarafından da önemli bir problem olarak ifade edildiğini ileri sürmektedir. İnan (2014: 830)'a göre de uygun olmayan davranışların ya da şiddetin normalleştirilmesi, tehlikeli bir durum olarak algılanmalıdır.

Çocuklar, çevrelerini ve çevrelerinde olup bitenleri sürekli inceler ve gözlemler. Bu nedenle herhangi bir medya içeriğinin çocuk dünyasına yansımaması mümkün olamayacağı için, çocukların gelişim alanları üzerinde etkisi olabileceği söylenebilir. Medya içerikleri çok değişken ve çok boyutlu olduğu için bu etkinin olumlu mu yoksa olumsuz mu olacağını ifade etmek güçtür (Üstündağ, 2020: 68). Çocukların gelişim özelliklerinin bilinmesi, medya içeriklerinin çocukların büyüme ve gelişmesini nasıl olumlu bir şekilde destekleyebileceğini anlamak için kritik öneme sahiptir. Sosyal öğrenme kuramına göre de sunulan model

davranışlar, çocukların davranışları öğrenmeleri ve kendi davranışları haline getirilmesini desteklemektedir. Pandeminin etkisi nedeniyle de ekran karşısında uzun süre vakit geçiren çocuklara, iyi davranış örneklerinin sunulduğu medya yapımlarına gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenlerle, yapılan araştırmada temel olarak “Wonder” (Mucize) filminin gelişimsel bakış açısıyla analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bir çocuk filmi olması, filmin başrolünde 10 yaşındaki bir çocuğun bulunması, doğuştan sahip olduğu ender hastalık yüzünden 27 farklı ameliyat geçirmesi, yüzünde şekil bozukluğunun olması ve diğer çocuklarla sıradan bir okula giderek sıradan bir çocuk olduğunu kanıtlamaya çalışması sebebiyle bu filmin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu temel amacın yanı sıra, çocuklar için hazırlanmış ve çeşitli ödüllere layık görülmüş olan filmin çocukların gelişim alanlarına katkısının ne yönde olduğu da belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda gelişimsel bakış açısıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Wonder filminin çocukların fiziksel gelişim alanına yönelik içerikleri nasıldır?
2. Wonder filminin çocukların bilişsel gelişim alanına yönelik içerikleri nasıldır?
3. Wonder filminin çocukların sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içerikleri nasıldır?
4. Wonder filminin şiddet alanına yönelik içerikleri nasıldır?
5. Wonder filminin model alma alanına yönelik içerikleri nasıldır?
6. Wonder filminin aile yapısı alanına yönelik içerikleri nasıldır?
7. Wonder filminin aile değerleri alanına yönelik içerikleri nasıldır?
8. Wonder filminin çocukların dil gelişim alanına yönelik içerikleri nasıldır?

Temel gelişim alanları; fiziksel gelişim, bilişsel gelişim, sosyal ve duygusal gelişim ve dil gelişimi olarak ifade edilebilir. Analiz kapsamında temel gelişim alanlarına yönelik değerlendirmenin yanı sıra şiddet, model alma, aile yapısı ve aile değerleri alanları kapsamında da değerlendirme yapılmıştır.

2. Materyal ve Metot

Bu araştırma, R. J. Palacio tarafından yazılan kitabın uyarlandığı, Stephen Chbosky, Steve Conrad ve Jack Thorne tarafından senaryosu yazılan, Stephen Chbosky tarafından yönetmenliği yapılan, 24 Kasım 2017 tarihinde ülkemizde vizyona giren ve Bandung Film Festivali İthal Film Ödülü, Humanitarian Award ödüllerine layık görülen “Wonder” (Mucize) filminin gelişimsel bakış açısıyla analiz edildiği betimsel bir araştırmadır. Betimleyici araştırma, betimsel bir durum saptama niteliğinde olup, nasıl ve niçin sorularını temel olarak bir olgunun ya da olayın derinlemesine incelemesine olanak vermektedir (Karasar, 2015: 75).

Araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemi yazılı kaynakların incelenmesinin yanı sıra film, video ya da fotoğraf gibi görsel materyallerin de analiz edilebilmesine olanak sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 189). Doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yapılan film analizlerinin araştırmacılar için yararları bulunmaktadır: sözel olmayan davranışların sürekliliğinin bulunması, aynı davranışların farklı zamanlarda da izlenme olanağı sağlaması, tekrar edilmesi zor davranışların kayıtlar yoluyla incelenmesi, tekrar edilebilirlik özelliği sağlaması ve farklı araştırmacıların da aynı kaynağa ulaşmasını sağlaması gibi (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 191).

2.1. İşlem Basamakları

Wonder filminin analiz için seçilmesinde göz önünde bulundurulmuş bazı öğeler olmuştur. Bunlar: a) son zamanlarda pandemi nedeniyle çocukların vakitlerinin çoğunu ekran karşısında geçiriyor olmaları, b) 2017 yılında ülkemizde sinemada gösterime giren filmin televizyon kanallarında yayın kuşağında yayınlanması, c) sosyal öğrenme kuramı bağlamında çocukların model alarak öğrenmesi durumu, d) ödüllü bir çocuk filmi olması, e) film içeriğinin çocuklara yönelik hazırlandığının vurgulanması, f) çocukların gelişimlerine yönelik kavramları içeriyor olması nedeniyle bu filmin gelişimsel açıdan analiz edilmesi uygun bulunmuştur.

Film analiz edilmeden önce çocukların gelişim alanlarına yönelik içeriklerin değerlendirilebileceği bir gelişim listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan gelişim listesini karşılayan ölçek ya da kontrol listesi olup olmadığını belirleyebilmek için literatür taraması yapılmıştır. Yapılan tarama sonucunda hazırlanan gelişim listesine en uygun içeriğe sahip olan ölçek belirlenmiştir. T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bir araştırma kapsamında 2008 yılında geliştirilen Çocuk Programlarına Yönelik İçerik Değerlendirme Formu analiz formu olarak kullanılmıştır. Form kullanılmadan önce T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan kullanım izni alınmıştır. Form temel gelişim alanlarına yönelik

değerlendirme yapılmasına olanak vermektedir. Formun alt boyutları çocukların farklı gelişim alanları göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Formun alt boyutları aşağıda belirtilmiştir:

1. Çocuk programlarının çocukların fiziksel gelişimine yönelik içerikleri
 - a) Psikomotor gelişimine yönelik içerikleri
 - b) Çocuğun cinsel gelişimine yönelik içerikleri
2. Çocuk programlarının çocukların bilişsel/algısal gelişimine yönelik içerikleri
3. Çocuk programlarının çocukların sosyal ve duygusal gelişimine yönelik içerikleri
4. Çocuk programlarında çocuğun gelişimine yönelik diğer içerikler
 - a) Şiddet
 - b) Model alma
 - c) Aile değerleri
 - d) Aile yapısı
5. Çocuk programlarının çocukların dil gelişimine yönelik içeriği

Formun geçerliliğinin sağlanmasında yapı geçerliği gösterge olarak kullanılmış ve hesaplamalarda da Lawshe formülasyonu kullanılmıştır (Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 2008). Formda toplamda 80 madde bulunmaktadır.

Filmin tamamı araştırmacı tarafından izlenmiştir. Form maddelerine uygun olarak kodlama çalışması yapılmıştır. Film sahnelerinin hangi içerikle ilgili olduğu ve bu sahnelerin dakikaları teker teker kaydedilmiştir. Sonra araştırmaya bir ay ara verilmiştir. Bir ay sonrasında film tekrar analiz formu kullanılarak detaylı biçimde izlenmiş ve iki analiz arasındaki tutarlılık değerlendirilmiştir. Son yapılan analiz araştırmanın bulgularını oluşturmuştur. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgularının değerlendirilmesi için içerik analizi türlerinden frekans analizi kullanılmıştır (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 85).

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla gözlemciler arası güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Gözlemciler arası güvenilirlik tek bir formun iki farklı gözlemci tarafından doldurulması ve gözlemciler arası korelasyona bakılması ile ölçülmektedir. Bu nedenle sinema ve televizyon alanında çalışmaları bulunan bir akademisyen ikinci gözlemci olarak çalışmanın güvenilirliği kapsamında araştırmaya dahil edilerek filmin %20'sinin analizini yapmıştır. Gözlemciler arası güvenilirlik Miles ve Huberman (1994: 185)'in formülüne göre hesaplanmış ve güvenilirlik oranı %92,0 bulunmuştur.

"Wonder" (Mucize) filminin künye bilgisi Tablo 1'de yer almaktadır (Wikipedia, 2017; IMDB, 2017).

Tablo 1. Filmin Künye Bilgileri

Filmin Türkçe Adı	Mucize
Filmin Orijinal Adı	Wonder
Yönetmen	Stephen Chbosky
Senarist	Stephen Chbosky
	Steve Conrad
	Jack Thorne
Uyarlandığı kitabın yazarı	R. J. Palacio
Vizyon Tarihi	24 Kasım 2017
Oyuncular	Julia Roberts - Isabel Pullman rolünde Owen Wilson - Nate Pullman rolünde Jacob Tremblay - August "Auggie" Pullman rolünde Izabela Vidovic - Olivia "Via" Pullman rolünde Maccie Margaret Chbosky - young Via rolünde Mandy Patinkin - Mr. Tushman rolünde Daveed Diggs - Mr. Browne rolünde Sonia Braga - Grans rolünde Danielle Rose Russell - Miranda Navas rolünde Nadji Jeter - Justin Hollander rolünde Noah Jupe - Jack Will rolünde Bryce Gheisar - Julian Albans rolünde Millie Davis - Summer Dawson rolünde Elle McKinnon - Charlotte Cody rolünde Nicole Oliver - Amanda Will rolünde Crystal Lowe - Melissa Albans rolünde

Tür	Steve Bacic - Mr. Albans rolünde
Ülke	Ali Liebert - Ms. Petosa rolünde
IMDB Puanı	Çocuk/Dram
Süre	ABD
Aldığı ödüller	8/10
	1 saat 53 dakika
	Heartland Film Festival - Truly Moving Picture Award
	Hochi Film Award - Best International Picture
	Saturn Awards - Best Independent Film

Filmin konusu: Film, New York Times'ın en çok satanlar listesinde yer alan, yine aynı “Wonder” (Mucize) isimli kitabın televizyona uyarlamasıdır. Filmde 10 yaşındaki bir çocuğun hikayesi anlatılmaktadır. Auggie Pullman doğuştan nadir rastlanılan genetik bir hastalığa sahiptir. Yüzündeki şekil bozukluğu nedeniyle 27 farklı ameliyat geçirmiştir ancak düzelme olmamıştır. Auggie, bu yaşına kadar hiç okula gitmemiştir. İlk kez okula giderek sıradan bir çocuk olduğunu kanıtlamaya çalışacaktır. Çünkü esas güzelliğin derinin altında, içeride saklı olduğuna inanmaktadır. Evde eğitim alan Auggie ilk kez diğer çocuklar ile iletişim kurmak zorunda kalacaktır. Sürekli bir kask ile gezen Auggie, dış görünüşü sebebiyle pek çok sorun yaşamaktadır. Ailesi, yeni sınıf arkadaşları ve okulunda bulunan diğer kişilerin Auggie ile ilgili düşüncelerini, yaklaşımlarını, merhametlerini ve onu olduğu gibi kabullenişlerini konu alan film, August Pullman'ın inanılmaz derecede ilham verici ve iç açıcı hikayesini anlatmaktadır.

2.2 Araştırmanın Etik Onayı

Araştırma için Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 29.01.2021 tarih ve 21/96 sayılı karar numarası ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

3. Bulgular

Wonder (Mucize) filminin gelişimsel bakış açısıyla analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular temel gelişim alanları kapsamında açıklanmıştır. Çocuk Programlarına Yönelik İçerik Değerlendirme Formunun genel sonuçlarının dağılımı Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. İçerik Değerlendirme Formu Genel Sonuçları

Gelişim alanları içerikleri	Frekans
Fiziksel Gelişim	
Psikomotor Gelişim	66
Cinsel Gelişim	8
Bilişsel/Algısal Gelişim	294
Sosyal/Duygusal Gelişim	1055
Diğer içerikler	
Şiddet	135
Model Alma	249
Aile Yapısı	247
Aile Değerleri	19

Yapılan içerik analizinde Wonder (Mucize) filminde en fazla sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içeriklerin bulunduğu belirlenmiştir. Sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içerikleri sırasıyla bilişsel ve algısal gelişim, model alma davranışı, aile yapısı, şiddet içerikleri, psikomotor gelişim alanına yönelik içerikler, aile değerlerine yönelik içerikler ve cinsel gelişim alanına yönelik içerikler izlemektedir.

Fiziksel gelişim alanı psikomotor gelişim ve cinsel gelişim olmak üzere iki alt boyutta incelenmiştir. Psikomotor gelişim alanına ilişkin bulgular Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Filmin Psikomotor Gelişim Alanı İçerikleri

Maddeler	Frekans
Çocukları tehlikeli durumlara sokabilecek ifade veya görsel sunum vardır.	26
Çocuklar sağlıklarını olumlu etkileyecek fiziksel etkinlikler içerisinde gösterilmektedir.	34
Çocuğun fiziksel öz bakımını geliştirici iletiler vardır.	6

Filmin psikomotor gelişim alanı içerikleri incelendiğinde; filmde çocukların sağlıklarını olumlu etkileyecek fiziksel etkinlikler içerisinde gösterildiği otuz dört içeriğin, çocukları tehlikeli durumlara sokabilecek ifade veya görsel sunumların bulunduğu yirmi altı içeriğin ve çocukların fiziksel öz bakımını geliştirici iletilerin olduğu altı içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Auggie'nin yatakta zıplaması, makasla saçını kesmesi, Auggie'nin babasının “seni iteni sen de it” gibi öneriler vermesi gibi durumlar “*çocukları tehlikeli durumlara sokabilecek ifade veya görsel sunum vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Okulun düzenlediği doğal arazi gezisi çocukların olumlu yönde etkileyecek fiziksel etkinlikler içermektedir. Örneğin; kürek çekme, ipi kendine çekme, karda kayak yapma gibi etkinlikler içermektedir. Bunun yanı sıra filmde yer verilen bisiklete binme, parkta oynama, okula yürüyerek gitme ve kamp yapma gibi durumlar “*Çocuklar sağlıklarını olumlu etkileyecek fiziksel etkinlikler içerisinde gösterilmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Kendi kendine yemek yeme, kahvaltı yapma, süt içme, spor yapma, kıyafetlerini kirlenince değiştirmesi gibi durumlar “*Çocuğun fiziksel öz bakımını geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Tablo 4. Filmin Cinsel Gelişim Alanı İçerikleri

Maddeler	Frekans
Evlilik dışı ilişkileri içerir.	3
Fiziksel cinselliğe (sarılma, öpüşme vs.) ait unsurlar içerir.	5
Cinselliği vurgulayıcı kıyafet görüntüleri içerir.	0
Çocuğun gelişim düzeyine uygun olmayan cinsel modeller içerir.	0
Çocuklar arası arkadaşlıklar cinsel çağrışımlarla verilmektedir	0

Filmin cinsel gelişim alanı içerikleri incelendiğinde; sarılma, öpüşme gibi fiziksel cinselliği vurgulayan beş içeriğin ve evlilik dışı ilişkileri içeren üç içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Cinselliği vurgulayıcı kıyafet görüntülerinin, çocuğun gelişim düzeyine uygun olmayan cinsel modellerin ve çocuklar arası arkadaşlıkların cinsel çağrışımlarla verildiği içeriklere ise rastlanmamıştır. Olivia ile Justin'in ilişkisi, Miranda'nın babasının eski patronuyla birliktelik yaşaması “*Evlilik dışı ilişkileri içerir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Yıl başında Olivia ile Justin'in öpüşmesi, Isabel ile Nate'in öpüşmesi “*Fiziksel cinselliğe (sarılma, öpüşme vs.) ait unsurlar içerir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Tablo 5. Filmin Bilişsel/Algısal Gelişim Alanı İçerikleri

Maddeler	Frekans
Olaylar, çocuğun benzerlerine kendi yaşamında rastlayabileceği türdendir.	102
Karakterler, problemlerini doğaüstü güçler kullanarak çözmektedir.	0
Görüntülerde çocuğun algılamasını zorlaştıran hızlı geçişler vardır.	0
Seslerde çocuğun algılamasını zorlaştıran ani değişiklikler vardır	0
Karakterler, problemlerini şiddet kullanarak çözmektedir.	19
Çocuğun düş kurma gücünü etkileyecek olumlu görüntüler vardır.	22
Fiziksel özelliklerin önemi vurgulanmaktadır.	23
Zengin olmanın çok önemli ve gerekli olduğu vurgulanmaktadır.	3
Saldıran kişilik yapısını normalleştiren iletiler vardır.	4

Çocuğu düşündürmeye yöneltici iletiler taşır.	57
Çocuğu karar vermeye yöneltici iletiler taşır.	31
Çocuğa aktardığı ileti haklıdan yana olmayı özendirir.	33

Filmin bilişsel/algısal gelişim alanı içerikleri incelendiğinde; filmde geçen olayların çocuğun kendi yaşamında yaşayabileceği türden olan yüz iki içeriğin, çocuğu düşündürmeye yöneltici elli yedi içeriğin, çocuğa aktardığı ileti haklıdan yana olmayı özendiren otuz üç içeriğin, çocuğu karar vermeye yöneltici otuz bir içeriğin, fiziksel özelliklerin öneminin vurgulandığı yirmi üç içeriğin, çocuğun düş kurma gücünü etkileyecek olumlu yirmi iki içeriğin, karakterlerin problemlerini şiddet kullanarak çözdüğü on dokuz içeriğin ve zengin olmanın önemli olduğunun vurgulandığı üç içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Karakterlerin problemlerini doğüstü güçler kullanarak çözdüğü, görüntülerde çocuğun algılamasını zorlaştıran hızlı geçişlerin olduğu ve seslerde çocuğun algılamasını zorlaştıran ani değişikliklerin olduğu içeriklere ise rastlanmamıştır.

Tablo 6. Filmin Sosyal ve Duygusal Gelişim Alanı İçerikleri

Maddeler	Frekans
Sorumluluk duygusunu geliştirici iletiler vardır.	74
Yardımsızlık duygusunu geliştirici iletiler vardır.	77
Adalet duygusunu geliştirici iletiler vardır.	35
Özgüven duygusunu geliştirici iletiler vardır.	43
İntikam duygusunu geliştirici iletiler vardır.	5
Öfke/Şiddet duygusunu geliştirici iletiler vardır.	14
Kıskançlık duygusunu geliştirici iletiler vardır.	16
Sevgi duygusunu geliştirici iletiler vardır.	90
İhanete uğrama duygusunu geliştirici iletiler vardır.	19
Hayal kırıklığı duygusunu geliştirici iletiler vardır.	26
Çaresizlik duygusunu geliştirici iletiler vardır.	25
Tehdit edici ifadeler vardır.	6
Rekabet duygusunu geliştirici iletiler vardır.	11
Yalan söyleme davranışını destekleyen iletiler vardır.	19
Dedikodu yapmayı özendirici iletiler vardır.	5
Kibir duygusunu geliştirici iletiler vardır.	13
Liderlik duygusunu geliştirici iletiler vardır.	2
Dostluk duygusunu geliştirici iletiler vardır.	121
Doğruluk duygusunu geliştirici iletiler vardır.	89
Sabır duygusunu geliştirici iletiler vardır.	45
Saygı duygusunu geliştirici iletiler vardır.	49
Hayvan sevgisini geliştirici iletiler vardır.	15
Pişmanlık duygusunu geliştirici iletiler vardır.	35
Özdenetim duygusunu geliştirici iletiler vardır.	25
Özeleştirici duygusunu geliştirici iletiler vardır.	50
Empati duygusunu geliştirici iletiler vardır.	70
Dini değerleri geliştirici iletiler vardır.	0
Toplumsal kurallar konusunda bilinçlendirici iletiler taşır.	45
Ahlâk kuralları konusunda bilinçlendirici iletiler taşır.	9
Kaderci bir bakış açısı mevcuttur.	6
Batıl inançlar içermektedir.	0
Boyun eğmeyi yücelten bir iletiye sahiptir.	6
Farklı sosyal sınıflar birbirlerinden ayrıştırılarak sunulmaktadır.	0

Auggie'nin neler yaptığını anlatırken sıradan çocuklar gibi “Dondurma yerim, bisiklete binerim, spor yapmakta iyiyimdir, babamla ışın kılıcı dövüşü yapmayı severim...” gibi ifadeler kullanması, okula gitme, ailece akşam yemeği yeme, tiyatro izleme, arkadaş edinme, ders çalışma, oyun oynama gibi durumlar “*Olaylar, çocuğun benzerlerine kendi yaşamında rastlayabileceği türdendir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Jack Will ile Julian'ın okul kavgası, ormanda büyük çocukların Auggie ile Jack'e sataşım vurmaları ve bu olayın üzerine gelen Amos ve arkadaşlarının da o büyük çocuklarla kavga etmeleri durumları “*Karakterler problemlerini şiddet kullanarak çözmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. İlk sahnede Auggie'nin yatağında zıplarken kendini uzay boşluğunda süzülen bir astronot gibi görmesi, yatağına yatıp yorganını örttüğünde başının dışarıda kalması ve sanki bir astronot kıyafeti giymiş gibi görünmesi, şehir manzarasının yukarıdan gösterilmesi, Star Wars kahramanlarının görüldüğü sahneler, tarih öncesinden kalma kaplumbağa gibi yemek yeme taklidi durumları “*Çocuğun düş kurma gücünü etkileyecek olumlu görüntüler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Auggie'nin yüzündeki deformasyondan dolayı çocukların onu ucube gibi görmeleri ve dışlamaları, Agguie arkadaşlarıyla okulu gezerken sekreterin bakışları, Charlotte'nin sürekli televizyon reklamlarında oynadığını söylemesi ve ona teklif gelmesi durumları “*Fiziksel özelliklerin önemi vurgulanmaktadır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Jack Will'in burslu olması ve bunun arkadaşları tarafından sürekli hatırlatılması, Julian'ın kendini tanıtmaya istendiğinde sürekli aldığı şeylerden bahsetmesi, Sarah'ın oğlunun ceza almasını önlemek için okula ödediği paralardan ve çocuğunu gelecek dönem aynı okula göndermeyeceğinden bahsetmesi durumları “*Zengin olmanın çok önemli ve gerekli olduğu vurgulanmaktadır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian'ın Auggie'e kaba sözler söylemesi ve arkadaşlarının da onu desteklemesi, beden dersinde yakar top oynarken herkesin Auggie'e top fırlatması durumları “*Saldıran kişilik yapısını normalleştiren iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Astronot ve uzayla ilgili sahneler, Mr. Browne'un iletileri, cevapsız bırakılan sorular, final sahnesi “*Annen olduğun için mi sana böyle söylediğimi düşünüyorsun?*” söylemi, bilim fuarı için proje hazırlama durumları “*Çocuğu düşündürmeye yönelik iletiler taşır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Auggie'nin okula başlamaya karar vermesi, içinde bulunduğu durumla baş edebilmesi ve birinin ona karşı olan kötü davranışlarına ilişkin ne yapmasını gerektiği durumları “*Çocuğu karar vermeye yönelik iletiler taşır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Mr. Tushman'ın Julian'a ve Jack'e karşı olan tutumu, her hikâyenin iki tarafı vardır söylemi, Jack'in Auggie'i savunması, öğretmenin resim konusunda haklı tarafı desteklemesi durumları “*Çocuğa aktardığı ileti haklıdan yana olmayı özendirir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Filmin sosyal ve duygusal gelişim alanı içerikleri incelendiğinde; filmde yüz yirmi bir dostluk duygusunu geliştirici içeriğin, doksan sevgi duygusunu geliştirici içeriğin, seksen dokuz sevgi duygusunu geliştirici içeriğin, yetmiş yedi yardımseverlik duygusunu geliştirici içeriğin, yetmiş dört sorumluluk duygusunu geliştirici içeriğin, yetmiş empati duygusunu geliştirici içeriğin, elli özeleştirme duygusunu geliştirici içeriğin, kırk dokuz saygı duygusunu geliştirici içeriğin, kırk beş toplumsal kurallar konusunda bilinçlendirici ve sabır duygusunu geliştirici içeriğin, kırk üç özgüven duygusunu geliştirici içeriğin, otuz beş adalet ve pişmanlık duygusunu geliştirici içeriğin, yirmi altı hayal kırıklığı duygusunu geliştirici içeriğin, yirmi beş özdenetim ve çaresizlik duygusunu geliştirici içeriğin, on dokuz ihanete uğrama ve yalan söyleme davranışını destekleyici içeriğin, on altı kıskançlık duygusunu geliştirici içeriğin, on beş hayvan duygusunu geliştirici içeriğin, on dört öfke ve şiddet duygusunu geliştirici içeriğin, on üç kibir duygusunu geliştirici içeriğin, on bir rekabet duygusunu geliştirici içeriğin, on bir giyim tarzlarının farklı sosyal sınıflarla ilgili kalıp yargılar oluşturabilecek içeriğin, dokuz ahlâk kuralları konusunda bilinçlendirici içeriğin, altı tehdit edici, kadercilik bakış açısı ve boyun eğmeyi yücelten içeriğin, beş dedikodu yapmayı özendirilen ve intikam alma duygusunu geliştirici içeriğin ve iki liderlik duygusunu geliştirici içeriklerin bulunduğu belirlenmiştir. Dinî değerleri geliştirici, batıl inançların bulunduğu ve farklı sosyal sınıfların birbirlerinden ayrıştırılarak verildiği içeriklere rastlanmamıştır.

Jack'in Agguie karşı tavrı, ailenin çocuklarına desteklemesi, Jack Will'in ve diğer çocukların Agguie'e okulu gezdirmek için sorumluluk almaları, bilim fuarı için tüm çocukların proje hazırlaması durumları “*Sorumluluk duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Çocukların okulu Agguie'e gezdirmeleri, Julian'ın toplantı için sandalyeleri dizmeye yardım etmesi, Chewbacca'nın Agguie için kapıyı açması, Mr. Browne'nın Agguie'e ne zaman isterse yardımcı olacağını söylemesi durumları “*Yardımseverlik duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında

değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Bütün hikayelerin iki tarafı olduğu söylemi, Aggie’i rahatsız eden mesajları yazarların okuldan uzaklaştırma cezası almaları durumları *“Adalet duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Başarabilirsin, biz senin yanındayız söylemleri, müdürün “Baharda bilim fuarımız var ve evdeki hocanın söylediğine göre birincilik ödülünü alabilirmişsin demesi üzerine annenin “Duydun mu Aggie? söylemi, Justin’ın Olivia’a tiyatro oyunu için motive ederken sen yaparsın demesi durumları *“Özgüven duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Babasının Aggie’e “eğer biri seni iterse sende onu it” söylemi, Julian’ın Aggie’den intikam almak isteyen bakışları *“İntikam duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. “Biri senin üstüne gelirse karşılık ver” söylemi, anne/babanın birbirlerine öfkeli konuşmaları, masadan bağırarak kalkıp gitme, hakaretler, kumandayı fırlatma, bağırmalar, kavgalar ve Star Wars kılıçlarının kullanılması durumları *“Öfke/Şiddet duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Aggie’nin hep sıradan çocuk olmayı istemesi, Jack’in Aggie’i kıskanması, Miranda’nın Olivia’yı kıskanması durumları *“Kıskançlık duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. “Seni seviyorum” söylemleri, okulun ilk günü aile üyelerinin hepsinin birbirine destek olması, sarılma, gülümseme, hediyeleşme, Miranda’nın annesinin üzerine battaniye örtmesi durumları *“Sevgi duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Miranda’nın Olivia ile değil de yeni arkadaşlarıyla vakit geçirmesi, Jack Will’in Aggie hakkında söyledikleri ve arkadaşlıklarına yaptığı ihanet sahnesi, Miranda’nın Justin ile Olivia’yı beraber görmesi durumları *“İhanete uğrama duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Aggie’nin doğum anı, Aggie’nin “asla sıradan bir çocuk olamayacağımı biliyorum. Sıradan çocuklar oyun parkındaki diğer çocukların kaçmasına neden olmaz. Sıradan çocuklar gittikleri her yerde başkalarının bakışlarına maruz kalmaz” söylemi, Olivia’nın “Benim günümün nasıl geçtiğini de soracaklar mı? söylemi, Aggie’nin diğer çocukların da sırf Mr. Tushman söylediği için kendisine yardım ettiklerini düşünmesi durumları *“Hayal kırıklığı duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian, Aggie’e soru sorduğunda çaresiz hissetmesi ve arkasını dönerek cevap verememesi, Aggie okulun ilk günü bahçede yürürken tüm çocukların ondan uzaklaşması ve onun da çaresiz bir halde yürümeye devam etmesi, Mr. Browne Aggie’e sınıfa kendinden bahsetmesini istediğinde Aggie’nin istemese bile öğretmeni zorladığı için gözlerini devirerek kalkması, Aggie’nin okulda tek başına yemek yemesi ve herkesin ona bakması, Jack’in Julian’la kavga ettiği için bursunun kesileceği düşüncesiyle Mr. Tushman’a mektup yazması durumları *“Çaresizlik duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Ormanda kavga eden çocukların söylemleri, Julian’ın babasının okul birliğinden çok fazla tanıdığı olduğunu söyleyerek Mr. Tushman’ı tehdit etmesi durumları *“Tehdit edici ifadeler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Bilim fuarı, kürek çekme ve halat oyunu, Albans’in seçmeli bilim dersinde kendimin çok başarılı olduğunu Aggie’nin ise bunda başarılı olamayacağını söylemesi ve daha sonra Aggie’nin birinci olması durumları *“Rekabet duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Olivia’nın kardeşi olduğu halde Justin’e tek çocuk olduğunu söylemesi, Nate’in bildiği halde kaskın nerde olduğunu bilmediğini söylemesi, Olivia’nın tüm şekerlerimi yemene izin veririm deyip Aggie’i dışarı çıkarmaya ikna etmesi, Miranda’nın hayali bir aile yaratarak kamptaki arkadaşlarına inandırma oyunu durumları *“Yalan söyleme davranışını destekleyen iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Yemek saatinde Nate’in Isabel’in söylediklerini onaylamaması ve bunu fısıldayarak Aggie’e söylemesi, Cadılar Bayramı’nda çocukların Aggie’nin arkasından konuşması, Justin’in, Miranda’nın taklidini yapması, yemekhanede herkesin Aggie’e bakıp fısıldaşması durumları *“Dedikodu yapmayı özendirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Chorlatte’in “Televizyon reklamında oynuyorum. İki yaşındayken başladım çoğunlukla yerel reklamlardı. Üç yaşındayken ilk ulusal reklamımda oynadım” söylemleri, Julian’ın “özel yemekler mi yiyorsun?”, Seçmeli fen dersi zordur. O yüzden büyük ihtimalle burada olmazsın” söylemleri *“Kibir duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian’ın okulu gezdirmesi, Aggie ile daha çok annesinin ilgilenmesi ve kimseye izin vermemesi durumları *“Liderlik duygusunu geliştirici iletiler vardır”* maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian Aggie’i aşağılarken Jack’in onu savunarak “Evde eğitim aldı” söylemi, Olivia’nın Miranda’ya karşı tavrı, Chewbacca ve Aggie’nin yumruk tokuşturmaları, öğle yemeklerini beraber yeme, oyun oynama, Olivia ile büyükannesi arasındaki bağlılık, “Çünkü şu an birbirimizin en yakın dostu biziz” söylemi, Jack Will’in Aggie ile ilgili öğrendiği güzel şeyleri sıralaması ve onunla arkadaş olduğu için çok mutlu olduğunu itiraf etmesi, Miranda’nın çok özlediği için Aggie’i araması ve yüzündeki deformasyon nedeniyle dışarı çıkamadığı için rahat edebilmesi için ona

astronot başlığını alması, “İyi dostlukların savunmaya değer olduğunu biliyorum” demesi, Miranda’nın tiyatro oyununda başrolü Olivia’a vermesi durumları “*Dostluk duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Bilinmeyen konularda bilmiyorum söylemi, Summer’ın Aggie’e söz verdiği için neden Jack’le konuşmadığını sorduğunda söylememesi, Amos’un doğruyu Mr. Browne’a itiraf etmesi durumları “*Doğruluk duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Aggie’e okul gezdirilirken kendisine yapılan birçok hakarete, kötü davranışa karşı hiçbir şey söylememesi, Isabel’in Aggie’e büyüklük sende kalsın söylemi durumları “*Sabır duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Aggie annesinin ona daha fazla evde eğitim veremeyeceğine saygı duyması ve okula gitmeyi kabul etmesi, ailede çocukların fikirlerine saygı duyulması durumları “*Saygı duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Köpeklerini beslemeleri, sevmeleri, onunla konuşmaları, sahiplenmeleri, okşamaları, gezdirmeleri, öldüğünde yas tutup ağlamaları durumları “*Hayvan sevgisini geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Jack’in Julian’a yumruk attıktan sonra pişmanlığını belirten bir mektup yazması, ormandaki kavgadan sonra Aggie’e önceden kötü davranan çocukların pişmanlık duyup Aggie ile barışmaları, Miranda’nın Olivia’a olan tavrından pişmanlık duyup Aggie’i araması durumları “*Pişmanlık duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. “Benimle konuşmuyorlar bile. Farklı görünmem canımı sıkıyor. Sıkıyormuş gibi yapıyorum ama sıkıyor” söylemleri, Olivia’nın Aggie hakkında ailesine karşı olan tavrı, “Şu anda bulunduğun yeri beğeniyorsan, kendini olmak istediğin yerde hayal et” söylemleri “*Özdenetim duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Auggie’ye karşı kötü davranan okuldaki arkadaşların bir kısmı zaman geçtikçe bu davranışlarının ne kadar sebepsiz ve kötü olduğunu fark ederek kendi kendilerine ve aileleriyle bu durumu konuşup değerlendirme durumları “*Özeleştirme duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Jack in Auggie’nin yerine kendisini koyması, Summer’ın yalnız kalmanın kötü olduğunu düşündüğü için Auggie ile arkadaşlık yapması, Olivia’nın kendini Auggie’nin yerine koyması durumları “*Empati duygusunu geliştirici iletiler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Teşekkür ederim, rica ederim, lütfen, özür dilerim söylemleri, tiyatroya gidildiğinde sessiz olunması, okulda zorbalığa izin verilmemesi, haklı olanların savunulması durumları “*Toplumsal kurallar konusunda bilinçlendirici iletiler taşır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. İnsanlara ve farklılıklara karşı saygılı olma, hoşgörülü ve iyimser olma, insanlara yardımcı olma ve onlara yol gösterme, insanlara karşı kötü sözler söylememe ve gerektiğinde özür dileme, şefkat sahibi olma ve nezaket kurallarına uyma konusunda bilinçlendirici durumlar “*Ahlâk kuralları konusunda bilinçlendirici iletiler taşır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. “Evrenin böyle işlemesine alıştım” söylemi, “Sana bakarlarsa baksınlar. Kaderinde sıra dışı olmak varsa sıradan kalamazsın” söylemi, “Eğer sıradan bir çocuk olmak istiyorsan kurallar böyle Auggie” söylemi, okul Jack Will’e burs verdiği için okulun her dediğini yapmak zorunda kaldığını düşünmesi durumları “*Kaderci bir bakış açısı mevcuttur*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Isabel’in Auggie’den biri ona bir şey yaptığında sessiz kalmasını istemesi, “Eğer normal olmak istiyorsan Auggie kurallar böyledir” söylemi durumları “*Boyun eğmeyi yücelten bir iletiye sahiptir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Ayakkabılara bakarak maddi gelir durumu ayrımı yapılması, “Ayakkabılarından da çok şey öğrenebilirsiniz. Sanırım buradaki zengin aile çocuğu, ikinci el çocuğu ve eyvah çılgın çocuk” söylemi durumları “*Giyim biçimleri farklı sosyal sınıflarla ilgili kalıp yargılar oluşturacak şekilde kurgulanmıştır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Tablo 7. Filmin Diğer İçerikleri

Şiddet	Frekans
Çocuklarda korku yaratacak görüntüler/sözler vardır.	14
Çocuklarda kaygı yaratacak görüntüler/sözler vardır.	11
Şiddet uygulayanların eylemleri özentili oluşturabilecek bir çerçevede verilmektedir.	2
Şiddet kültürü belirli bir sosyal sınıfa özgülenmektedir	0
Kahramanlar, fiziksel şiddet (vurma, yaralama, öldürme vs.) kullanmaktadır.	30
Kahramanlar, sözel şiddet (bağırma, hakaret vs.) kullanmaktadır.	20
Kahramanlar, psikolojik şiddet (küçümseme, karalama, dışlama, alay etme vs.) kullanmaktadır.	53
Kötü ve haksız kahramanlar, şiddet yoluyla ceza görmektedir.	5
Şiddet aracı olarak ateşli silah kullanılmaktadır	0
Şiddet aracı olarak ateşsiz silah kullanılmaktadır.	0

Model Alma	
Çocukların örnek alabileceği olumlu davranışlar sergilenmektedir.	140
Davranışların doğurduğu sonuçlara ilişkin, uygun modeller sunulmaktadır.	85
Olumsuz davranış sergileyen kahramanlar, model olarak sunulmaktadır.	24
Karakterler, tek bir cinsiyetten oluşmaktadır.	0
Karakterler, belli bir sosyal sınıfı temsil etmektedir	0
Karakterlerin kıyafetlerinde milli ya da dinî sembollere yer verilmektedir	0
Karakterlerin ırksal özellikleri belirli bir ırk lehine olacak şekilde vurgulanmaktadır	0
Farklı milletlere dair kalıp yargılara (stereotiplere) göndermeler vardır.	0
Aile Yapısı	
Kadın ve erkek rolleri ayrıştırılarak işlenmektedir.	7
Aile yapısı, çocuklu aile biçimindedir.	63
Ailede ileri yetişkinlere yer verilmemektedir	0
Aile, ev dışındaki ortamlarda da gösterilmektedir.	41
Ailede çocuk çalışmaktadır	0
Ailede sadece anne çalışmaktadır	0
Ailede sadece baba çalışmaktadır	0
Ailede anne ve baba çalışmaktadır	0
Tek ebeveynli (evlenmemiş) aile modeli sunulmaktadır.	0
Yaşlılar aile dışında kurumsal yapılarda (örneğin huzurevi) sunulmaktadır	0
Erkek çocuk sahibi olmayı özendirici mesajlar vardır.	3
Aile bağlarını güçlendirici ifadeler vardır.	133
Aile Değerleri	
Türk aile değerleri içinde yer almayan değerler işlenmektedir	0
Aile kararlarında çocuğun katılımı özendirilmektedir.	18
Anne/babayı küçümseyici mesajlar vardır.	0

Filmin şiddet içerikleri incelendiğinde; kahramanların küçümseme, karalama, dışlama, alay etme gibi psikolojik şiddet kullandığı elli üç içeriğin, kahramanların vurma ve yaralama gibi fiziksel şiddet kullandığı otuz içeriğin, kahramanların bağırma ve hakaret etme gibi sözel şiddet kullandığı yirmi içeriğin, çocuklarda korku yaratacak görüntülerin ve sözlerin olduğu on dört içeriğin, çocuklarda kaygı yaratacak görüntülerin ve sözlerin olduğu on bir içeriğin, kötü ve haksız kahramanların, şiddet yoluyla ceza gördüğü beş içeriğin ve şiddet uygulayanların eylemlerinin özenti oluşturabilecek bir çerçevede verildiği iki içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Şiddet kültürünün belirli bir sosyal sınıfa özgülendirildiği, ateşli ve ateşsiz silahların şiddet aracı olarak kullanıldığı içeriklere rastlanmamıştır.

Star Wars kahramanlarından Darth Sidious'un görüntüsü, Cadılar bayramındaki bazı kostümler, tüm kavga sahneleri "*Çocuklarda korku yaratacak görüntüler/sözler vardır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Auggie'nin yaşadığı hastalık ve bunun beraberinde yaşadığı yalnızlık, kendini insanlardan soyutlaması, ormanda kaçma sahnesi, tüm kavga sahneleri "*Çocuklarda kaygı yaratacak görüntüler/sözler vardır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Okul yemekhanesinde sözel şiddetin olmasından sonra gülüşme seslerinin gelmesi, mekânların güzel manzaraya sahip olması, kavga sonuçları olarak çok büyük cezalara almamaları, Auggie'nin gittikleri kamp gezisinde çocuklarla kavga etmesi ve kamptan dönüşte bu durumu ailesine yüzünde bir tebessümle ve gururla anlatması ve babasının bu durumdan gayet memnun bir şekilde yendin mi bari diyerek Auggie'yi destekleyici bir tepki vermesi durumları "*Şiddet uygulayanların eylemleri özenti oluşturabilecek bir çerçevede verilmektedir*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Jack ve Julian'nın kavga etmesi, büyük çocukların Jack'i itmesi, Auggie ve Jack'e yardım etmek için gelen arkadaşlarının da kavga etmesi durumları "*Kahramanlar fiziksel şiddet (vurma, yaralama, öldürme vs.) kullanmaktadır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian'ın Charlotte'e çeneni kapa demesi, Nate'in Julian'a pislüğün teki demesi, iğrenç, seni ilgilendirmez, salgını kaptı, ucube, sorunun ne? yüzünün olayı ne? söylemleri, Auggie yemek yerken Julian'ın alay etmesi, Auggie'nin ablasına bağırması durumları "*Kahramanlar sözel şiddet (bağırma, hakaret vs.) kullanmaktadır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian'ın Agguie ile alay etmesi, Agguie'nin kafasındaki astronot başlığına Nate'in havalı değil demesi, Agguie okul bahçesinde yürürken çocukların ondan uzaklaşması, yemekhanede yemek yerken Julian'ın gelip Agguie'e canavar gibi yiyorsun demesi, ucube, kustumuklu ucube, surata bak, o bir ucube, daha kötü bir şey görmedim, o ucubeyle partner mi olmak istiyorsun, Summer'da vebaya yakalandı, eğer ona benzeseydim kendimi öldürürdüm söylemleri, sınıf fotoğrafından Auggie'nin çıkarılarak ucubelere yer yok

yazılması durumları “*Kahramanlar psikolojik şiddet (küçümseme, karalama, dışlama, alay etme vs.) kullanmaktadır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Julian’ın Agguie ile alay etmesi sonucunda Jack ve Julian’ın kavga etmeleri, okul kampında sataşan çocuklarla birleşerek kavga etmeleri durumları “*Kötü ve haksız kahramanlar şiddet yoluyla ceza görmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Filmin model alma içerikleri incelendiğinde; çocukların örnek alabileceği olumlu davranışların sergilendiği yüz kırk içeriğin, davranışların doğurduğu sonuçlara ilişkin uygun modellerin sunulduğu seksen beş içeriğin ve olumsuz davranış sergileyen kahramanların model olarak sunulduğu yirmi dört içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Karakterlerin tek bir cinsiyetten oluştuğu, karakterlerin belli bir sosyal sınıfı temsil ettiği, karakterlerin kıyafetlerinde milli ya da dinî sembollere yer verildiği, karakterlerin irksal özelliklerinin belirli bir ırk lehine olacak şekilde vurgulandığı ve farklı milletlere dair kalıp yargılara göndermelerin yapıldığı içeriklere rastlanmamıştır.

Auggie’nin okula gittiğinde okul müdürü ile tokalaşması, teşekkür etme, yemek yerken örtü serme, Mr. Browne’in öğretileri, birinin bir sıkıntısı olduğunda onunla konuşma, bir şey için izin alma, herkes Auggie’den tiksiniirken Summer’ın onunla yemek yemesi, Auggie ve Jack’in dostluğu, Auggie’nin öğretmenin onu desteklemesi durumları “*Çocukların örnek alabileceği olumlu davranışlar sergilenmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Bir sorun olduğunda ne oldu diye sorma, onunla konuşma, dertleşme, Jack ve Julian’ın kavgasında Jack’e uzaklaştırılma cezasının verilmesi, Julian’ın Auggie’ye yaptığı resimlerden dolayı uzaklaştırma cezası alması durumları “*Davranışların doğurduğu sonuçlara ilişkin, uygun modeller sunulmaktadır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Isabel’in üzgün olduğunda tüm şeker kutusunu bitirmesi, Nate’in astronot kaskı hakkında yalan söylemesi, Olivia’nın kardeşini reddederek tek çocuk olduğunu söylemesi, Auggie’nin Jack’e kopya vermesi durumları “*Olumsuz davranış sergileyen kahramanlar, model olarak sunulmaktadır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Filmin aile yapısı içerikleri incelendiğinde; aile bağlarını güçlendirici yüz otuz üç içeriğin, aile yapısı çocuklu aile biçiminde olan altmış üç içeriğin, ailenin ev dışındaki ortamlarda da gösterildiği kırk bir içeriğin, kadın ve erkek rollerinin ayrıştırılarak işlendiği yedi içeriğin ve erkek çocuk sahibi olmayı özendirici üç içeriğin olduğu belirlenmiştir. Ailede çocuğun çalıştığı, ailede sadece annenin çalıştığı, ailede sadece babanın çalıştığı, ailede anne ve babanın çalıştığı, tek ebeveynli (evlenmemiş) aile modelinin sunulduğu ve yaşlıların aile dışında kurumsal yapılarda sunulduğu içeriklere rastlanmamıştır.

Anne masayı, yemeği hazırlarken babanın sadece oturması ve hiçbir şey yapmaması, evde eğitim veren kişinin anne olması durumları “*Kadın ve erkek rolleri ayrıştırılarak işlenmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Agguie’nin ailesi, Miranda’nın ailesi, Julian’ın ailesi, Jack Will’in ailesi, Justin’in ailesi durumları “*Aile yapısı, çocuklu aile biçimindedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Caddede, sokakta, okulda, tiyatro salonunda, açık alanda, otoparkta hep bir arada olma durumları “*Aile, ev dışındaki ortamlarda da gösterilmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Akşam yemeklerinin beraber yenmesi, aile arasında esprilerin yapılması, diğer aile bireylerinin Agguie’i gıdıklamaları, seni seviyorum söylemleri, okulun ilk günü aile üyelerinin hepsinin birbirine destek olması, sarılma, okuldan sonra anne-kız evde vakit geçirmeleri, Agguie okulda ne yaşadığını kimseye anlatmadığında Olivia’nın Agguie’e sorması ve ona anlatmasını istemesi, şeker toplamaya gitmeleri, sağ ol evlat söylemi, Noel’de hediyeler alma, Daisy hastalandığında tüm ailenin onun için üzülmesi ve bir şeyler yapmaya çalışması, Olivia’nın tiyatro oyununda tüm ailenin onu desteklemesi durumları “*Aile bağlarını güçlendirici ifadeler vardır*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Filmin aile değerleri içerikleri incelendiğinde; aile kararlarında çocuğun katılımının özendirildiği on sekiz içeriğin bulunduğu belirlenmiştir. Türk aile değerleri içinde yer almayan değerlerin işlendiği ve anne/babayı küçümseyici mesajların bulunduğu içeriklere rastlanmamıştır. Okula gidip gitmeyeceği konusunda Agguie’nin kendisinin karar vermesi durumları “*Aile kararlarında çocuğun katılımı özendirilmektedir*” maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

Tablo 8. Filmin Dil Gelişim Alanı İçerikleri

Maddeler	Frekans
Çocuğun anlamayacağı türden karmaşık cümle yapıları içerir.	5
Anlatımda, ağız ve şive özellikleri kullanılmaktadır.	5
Türkçe olmayan uydurulmuş kelimeler/ifadeler kullanılmıştır	2
Argo sözcükler kullanılmıştır	13
Anlatımda anlaşılması zor ifadeler kullanılmıştır	7
Türkçe dışındaki dillerin üstünlüğü vurgulanmaktadır	0
Karakterlerin dil kullanımları, sosyal ayrışmayı besleyecek şekilde verilmektedir	0
Kızların maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğü vurgulanmaktadır	2
Erkeklerin maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğü vurgulanmaktadır.	3
Büyük dili kullanılmaktadır (gerçekte olmayan karışık ifadeler).	0
İngilizce dışında farklı bir dil kullanılmaktadır.	0

Filmin dil gelişimi içerikleri incelendiğinde; çocuğun anlamayacağı türden karmaşık cümle yapılarını içeren beş içeriğin, anlatımda, ağız ve şive özelliklerinin kullanıldığı beş içeriğin, Türkçe olmayan uydurulmuş kelimelerin/ifadelerin kullanıldığı iki içeriğin, argo sözcüklerin kullanıldığı on üç içeriğin, anlatımda anlaşılması zor ifadelerin kullanıldığı yedi içeriğin, kızların maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğünün vurgulandığı iki içeriğin ve erkeklerin maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğünün vurgulandığı üç içeriğin olduğu belirlenmiştir. Türkçe dışındaki dillerin üstünlüğünün vurgulandığı, karakterlerin dil kullanımlarının sosyal ayrışmayı besleyecek şekilde verildiği, büyük dilinin kullanıldığı ve İngilizce dışında farklı bir dilin kullanıldığı içeriklere ise rastlanmamıştır.

Astronotların konuştuğu söylemler, laktoz kelimesinin geçtiği cümle, fen sınıfında Julian'ın bahsettiği bazı aletler isimleri durumları "*Çocuğun anlamayacağı türden karmaşık cümle yapıları içerir*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Bazı çocukların "Dude!" tarzı kelimeleri kullanması durumları "*Anlatımda, ağız ve şive özellikleri kullanılmaktadır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Mr. Tushman'a takılan lakaplar "*Türkçe olmayan uydurulmuş kelimeler/ifadeler kullanılmıştır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Yoldan çekil! kapa çeneni! pisliğin teki, aptal, ucube, gudubet, pislik söylemleri "*Argo sözcükler kullanılmıştır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Marka isimlerinin kullanıldığı diyaloglar "*Anlatımda anlaşılması zor ifadeler kullanılmıştır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Agguie'e sözel ve psikolojik şiddette bulunan kızlar "*Kızların maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğü vurgulanmaktadır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir. Agguie'e sözel ve psikolojik şiddette bulunan erkekler, Julian, Jack ve ormandaki çocukların kavga sırasında maço tavırları durumları "*Erkeklerin maço tavırlı konuşma şeklinin üstünlüğü vurgulanmaktadır*" maddesi kapsamında değerlendirilen içeriklere örnek olarak verilebilir.

4. Tartışma

Film 10 yaşındaki bir çocuğun arkadaşları ile olan ilişkisi ve kendini kabul sürecine dayanmaktadır. Çocuğun kendi sınıf arkadaşlarının yanı sıra ablası ve onun arkadaşlarının da hikayelerine yer verilmektedir. Bu nedenle genel olarak çocukların 10-15 yaş grubunda yer aldığı söylenebilir. Filmin asıl amacı fiziksel gelişimi desteklemek olmadığı için psikomotor gelişimi destekleyecek iletilere çok fazla yer verilmemesine karşın çocukların sürekli hareket halinde olmaları, okula yürüyerek gidip gelmeleri, bisiklete binmeleri, kürek çekme, ormanda yürüyüş ve köpeği gezdirme gibi sahnelerle çocukların sağlıklarını olumlu etkileyecek fiziksel etkinlikler vurgulayıcı şekilde gösterilmiştir. Bu sahnelerin yoğun olması ve etkili bir şekilde gösterilmesinin çocuklar açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Çünkü sosyal öğrenme kuramına göre çocuklar en iyi başka çocuklardan öğrenmektedir (Bandura, 1977: 191). Görsel örnekleme, çocukların davranışları farkında olmadan da öğrenmelerine yardımcı olabilmektedir. Çocukların arkadaşlarıyla birlikte bu aktivitelerde bulunuyor olmaları model alma davranışı üzerinde etkili olabileceğini düşündürmektedir. Çocuklar yaşları ve gelişim özellikleri nedeniyle düşünmeden hareket etme eğilimi gösterebilirler. Filmde yer alan tehlikeli durumlara sokabilecek sahnelerin ardından, çocuklara uygun davranışların ne olabileceğini gösteren ifade ya da sahneler yer verilmiş olsaydı, çocukların uygun olan davranışları pekiştirmeleri açısından doğru modeller sunulmuş olabilirdi. Çocukların sürekli hareket halinde olmasına karşın fiziksel öz bakımını geliştirici çok az

içerik bulunmaktadır. Çocuklar farklı yaş gruplarında ve farklı cinsiyetlerde bulunmaktadır. Görsel içerikte hiçbir çocuk fiziksel öz bakım açısından olumsuz şekilde gösterilmemiştir. Tüm çocuklar temiz kıyafetli, temiz saçlı ve temiz görünümlüdür. Ancak fiziksel gelişimin desteklenebilmesi ve uygun modellerin sunulabilmesi açısından değerlendirildiğinde ellerini yıkama, temiz kıyafetler giyme, günlük duş alma ve bedensel temizliğine özen gösterme ile ilgili sahnelerin de bulunmasının model alma davranışı sebebiyle önemli olduğu düşünülmektedir.

Filmde fiziksel cinselliği vurgulayan içeriklerin çok az da olsa bulunduğu belirlenmiştir. Çocukların içinde buldukları yaş gereği (10) ilişkileri arkadaşlık ve dostluk teması kapsamında sunulmuştur. Olivia ve arkadaşları açısından ise ergenlik döneminde bulunmaları sebebiyle karşı cinse yönelimin başladığı görülmektedir. Sarılma ve öpüşme sahneleri çok olmamak kaydıyla filmde yer almaktadır ve sunuş biçimi açısından değerlendirildiğinde de çocuklarda olumsuz bir algı oluşturabilecek şekilde yer verilmediği, sevgi temasında işlendiği ifade edilebilir. Bunun yanı sıra anne ve babanın kendi cinsiyet rollerini sağlıklı olarak sergileme becerileri, çocuklarını yetiştirme stilleri de çocuğun cinsel gelişiminde önemli çevresel faktörler arasında yer almaktadır ve doğumdan erişkinliğe kadar her yaşta etkilidir. Çocuğun cinsel gelişiminde biyolojik ve ailesel faktörler dışında yaşı ilerledikçe kurduğu akran ilişkileri, içinde yaşadığı kültürel değerler, çocuğu etki altında bırakabilecek medya gibi görsel materyaller, içinde bulunduğu sosyoekonomik koşullar ve kendi yaşam deneyimleri gibi pek çok faktör söz konusudur (Henry, 1997: 25). Okul dönemine giren çocuklar da cinsel gelişim sessiz bir haldedir ve haz duygusu sosyal ortamlarda bulunma, arkadaş edinme gibi faaliyetlere yöneltilmiştir (Artan, 2001: 52). Bu açıdan değerlendirildiğinde, filmde Agguie ve arkadaşlarının ilişkisinde bu kuramsal yaklaşımı görmek mümkündür.

Agguie'nin genetik bir sorunu olmasına ve bu durumla mücadele edip kendini akranlarına kabul ettirebilme çabasına karşın filmde geçen olaylar genellikle çocukların kendi yaşamında yaşayabileceği türden olaylardan oluşmaktadır. Okula gitme, kampa katılma, bilim fuarı ödevi hazırlama, köpek bakımı, arkadaş ve aile ilişkileri, kardeş ilişkileri gibi günlük yaşam olaylarını temel almaktadır. Bu olaylar uygun modellerin sunulduğu olumlu içerikler olarak görülmektedir. Ancak, bunların yanı sıra sorunların çözümünde şiddetin kullanılması ve akran zorbalığı sahnelerinin yoğun olması olumsuz içerik kapsamında değerlendirilebilir. Çocukların uygun olmayan davranışları model alabilme eğilimleri göz önünde bulundurulduğunda, davranışların sonuçlarının gösterilmesi ve haklıdan yana olan tavrın desteklenmesi uygundur ancak çocukların hangi davranışı model alabileceğini ve davranışın sonucunu görse bile şiddeti model almayacağını kesin bir ayırımından bahsedilemeyebilir. Olumsuz davranış ve sonuçları hakkında uygun içeriğin sunulmasında, izleyici çocuklara farkındalık kazandırmasının amaçlandığı öngörülmektedir. Ancak izleyici çocuklar olumsuz davranışları örnek alabilir. Çünkü akran zorbalığı bu yaş grubunda yoğun olarak yaşanmaktadır. Çocuklar herhangi bir genetik sorunu bulunmamasına rağmen arkadaşları tarafından akran zorbalığına maruz kalabilmektedir. Ayrıca hayal kurma/düş gücünü arttırmaya yönelik olumlu görüntülere de fazlaca yer verilmiştir. Okula ilk başladığında yüzündeki deformasyondan dolayı utanan, herkesin ondan öğrendiğini düşünen ve şiddete maruz kalan Agguie, bilim fuarında ve yılsonunda aldığı ödüllerle aşağılanma duygusuna karşılık dostluğu ve çalışkanlığıyla bu dönemin üstesinden gelmeyi başarmıştır.

Filmin çocukların sosyal ve duygusal gelişimine yönelik yoğun içeriklere sahip olduğu ve temelde de bu gelişim alanının desteklenmesi için yapıldığı söylenebilir. Yaşadığı genetik sorun nedeniyle çocuğuna karşı aşırı koruyucu bir aile, çocuğundan uzaklaşmak istemeyen ve aşırı koruyucu, sınırlandırıcı davranışlar sergileyen bir anne, yüzündeki deformasyon nedeniyle insanların ona bakışlarından ve davranışlarından oldukça rahatsız olan ve yüzünde kaskla gezen Auggie, beşinci sınıfa geldiğinde ilk kez okula gitmek zorunla kalması, ilk kez yaşlılarıyla bir arada olmak zorunda olması, arkadaşlık ilişkileri, akran zorbalığı, psikolojik şiddet, Auggie'nin tüm bunlarla mücadelesi ve başkalarının onu olduğu gibi kabullenmelerini sağlama mücadelesi tamimiyle sosyal ve duygusal gelişim alanı ile ilişkilidir. Mr. Browne'un oryantasyon için Auggie'nin sınıf arkadaşlarını seçmesi, okula geldiğinde motive edici konuşması ve desteklemesi, Auggie'nin zor durumda olduğunu düşündüğü arkadaşına yardım etmesi, okula ve sınıfa uyum sağlama çabaları, yaşadığı zorluklarda ailesinden ve ablasından destek görmesi, başarılı olduğu alanlarda kendini kanıtlaması, arkadaşlıklarına sahip çıkması gibi pek çok içerik çocukların sosyal ve duygusal gelişim özelliklerini ve görevlerini yerine getirdiklerinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Dostluk ve empati duygusunun vurgulanmasının yine model alma davranışı açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmacılara göre televizyonda iletilen içerikler bireyin bakış açısını etkileme ve değiştirme özelliğine sahip olduğu için iletilen mesajların bireyin düşünce, inanç, değer ve davranışları üzerinde olumlu etkisinin olması gerekmektedir (Pahad, Karkare ve Bhatt, 2015: 704). Film bu açıdan değerlendirildiğinde, dostluk, sevgi, yardımseverlik, sorumluluk, empati, özeleştirme, saygı, toplumsal kurallar konusunda bilinçlendirici, sabır, özgüven, adalet, pişmanlık, özdenetim, hayvan sevgisi duygusunu geliştirici ve ahlâk kuralları konusunda bilinçlendirici

içeriklerin yoğun olmasının çocukların davranışları üzerinde olumlu etkilerinin olabileceğini ve bu tür davranışlarını pekiştirerek olumlu sosyal gelişimlerini destekleyeceği düşünülmektedir. Doğan (1991: 58) da televizyon içeriklerinde sevgi, yardımseverlik, merhamet, adalet, doğruluk ve şefkat gibi öğeler içeren yapımların daha fazla olması gerektiğini ifade etmektedir. Olumlu içeriklerin yanı sıra hayal kırıklığı, çaresizlik, ihanete uğrama, yalan söyleme, kıskançlık, öfke, şiddet, kibir, rekabet, tehdit, kadere bakış açısı, boyun eğmeyi yüceltme, dedikodu, intikam alma duygusunu geliştirici içeriklerin az olmakla birlikte bulunduğu belirlenmiştir. Filmde çocuklara bu davranışların sonuçları uygun şekilde gösterilmektedir ancak hangi davranışların çocuklar tarafından öğrenilebileceği bilinmemektedir. Bu nedenle iyi ve olumlu davranış modellerinin daha fazla yer alması, çocukların bu davranışları içselleştirmesini ve uygulamasını sağlayabileceği söylenebilir. Çocukların olumlu sosyal davranışlar geliştirmelerinde sunulan modellerin etkili olduğu Krebs (1970: 259) tarafından da ifade edilmektedir. Ayrıca Pembecioğlu (2013: 420) yaptığı araştırmada çocukların “hoşgörü” kavramını ve davranışını izledikleri medya içeriklerinden öğrendiklerini, bu nedenle gerçeğe dayalı medya içeriklerine karşı daha hassas olduklarını, ailelerinde ve yakın çevrelerinde “hoşgörülü” davranışlar beklediklerini tespit etmiştir. Bu nedenle çocuklara sunulan olumlu davranış içeriklerinin hem kendi hem de çevrelerindeki kişilerin davranışları üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir. Çünkü çocuklar çevrelerindeki kişilerden de hoşgörülü, düşünceli ve anlayışlı olmalarını beklemektedir. Farklı bir bakış açısıyla Hobbs (1998: 262) filmlerin çocukların eğitimlerinde benzersiz olanaklar sağladığını ileri sürmektedir. Görsel medya çocuklar tarafından ilgi çekici olduğundan algılanması kolaydır ve tüm bireyler için erişilebilir durumdadır. Bu nedenle çocuklarda istedik davranışların desteklenebilmesi için filmleri eğitim amacıyla kullanmak, öğrencilerin dikkatini çekmenin, duygularına ilham vermenin, onları motive etmenin, akademik başarılarına ve çevresel imkanlarına bakılmaksızın tüm öğrencilere ulaşmanın en etkili yolu olduğunu ileri sürmektedir. Elde edilen bulgular bu bağlamda değerlendirildiğinde Wonder filminin çocukların gelişimsel olarak desteklenebileceği eğitimsel materyal olarak da kullanılabilirliği ifade edilebilir. Çocukların pasif oldukları izleme süreci, eğitimsel anlamda yeniden düzenlenebilir, sahneler ve görüntüler hakkında çocuklarla sohbet edilebilir, olay örneğini tamamlama çalışmaları yapılabilir, iyi ve olumlu davranışlara dikkat çekilebilir.

Filmde en çok psikolojik şiddetin yer aldığı görülmektedir. Daha sonra fiziksel ve sözel şiddet içerikleri bulunmaktadır. Şiddet öğrenilen bir davranıştır. Film sahnelerinde şiddet içeriklerinin yoğun olması öğrenilmesi ve uygulanması açısından riskli olarak değerlendirilmektedir. Bu riskli durum filmde de işlenmiştir. Julian’ın Agguie ile alay etmesi sonucunda Jack, Agguie’yi savunarak Julian ile kavga etmiş ve okuldan uzaklaştırma cezası almıştır. Sürekli akran zorbalığına maruz kalan Agguie, ormanda kendisi ve Jack’e sataşan çocuklarla kavga etmiştir. Daha önce şiddet uygulamayan ve empati duygusu gelişmiş olarak gösterilen film kahramanları karşılaştıkları sorunların devam etmesi üzerine kendileri de öğrendikleri şiddet davranışını uygulamışlardır. Filmin aktarımı literatür ile uyumluluk göstermektedir. Riskli olan durum izleyici çocuklar için de aynı şekilde modellenmesi olarak ifade edilebilir. Çocuklar haksızlığa uğradıklarında şiddeti çözüm yolu olarak kullanabilirler. Araştırmacılar da izlenen şiddet görüntülerinin çocuklar üzerinde etkisi olduğunu, kendisi şiddete maruz kalmaya bile bu davranışları öğrenebildiğini ve sorun çözme yöntemi olarak kullanabileceğini ifade etmişlerdir (Kapıcıoğlu, 2008: 86; Eisenberg ve Fabes, 1997: 23; Öğretir, 2009: 888). Elde edilen bu bulgu da literatür ile uyumluluk göstermektedir. İnan (2014) çocukların film sahnelerinde gösterilen şiddeti bir süre sonra normalleştirmelerini ve bunu günlük hayattaki davranışlarına aktarmalarını riskli bir durum olarak değerlendirmektedir. Çocukların model olarak öğrendikleri bu istenmeyen ve yıkıcı davranışlar, gerçek hayattaki sosyal ilişkilerinin de bozulmasına sebep olabilir (İnan, 2014: 818). Bu nedenle çocukların örnek alabileceği olumlu davranışların sunulması, davranışların sonuçlarına ilişkin uygun modellerin sunulması, aile bağlarını güçlendirici içeriklerin yoğun olması, ailelerin çocuklu aile biçiminde olması ve alınan kararlarda çocukların fikirlerinin sorulması, olumsuz davranışlar sergileyen karakterlerin sunulmasının yanı sıra davranışlarının sonuçlarının vurgulanması yine çocukların model alma davranışları açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Çocuklarda istedik uygun davranışların geliştirilebilmesi için uygun modellerin sunulması gerekmektedir.

Filmde sözel şiddet uygulanırken sürekli argo sözcüklerin kullanıldığı görülmüştür. Akran zorbalığı uygulayan kız ve erkek çocuklarının maço tavırlı konuşma biçimleri de bu davranışı destekler nitelikte sunulmaktadır. Ekranda kullanılan ve çocukların gelişimine uygun olmayan konuşma dili, çocukların günlük konuşma diline yansımaktadır (Ayduttu, 2011: 32). Göçen (2011: 15)’e göre de çocuklar ekran dilini taklit etmektedir. Uygunsuz sözcüklerin sık tekrar edilmesi de kalıcılık üzerinde etkilidir (Tombul, 2006: 18). Çocuklar farkında olmadan da yeni kelimeleri öğrenme ve kelime dağarcığına ekleme eğiliminde olabilir. Filmin olumsuz bir özelliği olarak argo sözcüklerin çok fazla kullanımı ifade edilebilir.

5. Sonuçlar

“Wonder” (Mucize) filminin gelişimsel bakış açısıyla analiz edilmesi amacıyla yapılan araştırmada temel gelişim alanları (fiziksel gelişim, bilişsel gelişim, sosyal ve duygusal gelişim ve dil gelişimi) analiz edilmiştir. Analiz kapsamında temel gelişim alanlarına yönelik değerlendirmenin yanı sıra şiddet, model alma, aile yapısı ve aile değerleri alanları kapsamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan içerik analizinde Wonder (Mucize) filminde en fazla sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içeriklerin bulunduğu belirlenmiştir. Sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik içerikleri sırasıyla bilişsel ve algısal gelişim, model alma davranışı, aile yapısı, şiddet, psikomotor gelişim, aile değerleri ve cinsel gelişim alanına yönelik içerikler izlenmiştir.

Film genel anlamda dostluk, sevgi, yardımseverlik, sorumluluk, empati, özeleştirme, saygı, sabır, özgüven ve adalet gibi iyi ve olumlu değerlerin çocuklara model olarak sunulduğu belirlenmiştir. Filmde çocukların sağlıklarını olumlu etkileyecek fiziksel etkinlikler içerisinde gösterilmesi, olumsuz cinsel içeriklerin bulunmaması, filmde geçen olayların çocuğun kendi yaşamında yaşayabileceği türden olması, çocuğa aktardığı ileti haklıdan yana olmayı özendirilmesi, çocuğun düşünme gücünü etkileyecek olumlu içeriklerin bulunması, hayvan sevgisi duygusunu geliştirici içeriklerin yoğun olması diğer olumlu sonuçlar olarak belirlenmiştir.

Bu olumlu sonuçların yanı sıra çocukları tehlikeli durumlara sokabilecek ifade veya görsel sunumların bulunması, karakterlerin problemlerini şiddet kullanarak çözmesi, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, sözel şiddet kullanılması, çocuklarda korku ve kaygı yaratacak görüntülerin ve sözlerin olması, hayal kırıklığı, çaresizlik, ihanete uğrama, yalan söyleme, kıskançlık, öfke, tehdit, kaderci bakış açısı, boyun eğmeyi yüceltme, dedikodu yapma ve intikam alma duygusunu geliştirici içeriklerin bulunması olumsuz model olarak sunulan içerikler olarak belirlenmiştir. Filmde haklıdan yana olmayı destekleyen mesajların verilmesi bu olumsuzlukların sonuçlarının fark edilmesini sağlamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde çocuklarda dostluk, sevgi, bireysel farklılıklara saygı ve aile bağları kavramlarının öneminin anlatıldığı, şiddet alanında olumsuz içeriklerin bulunmasının yanı sıra olumlu değerlerin yoğun olduğu bir çocuk filmi olduğu ifade edilebilir.

Kaynaklar

- Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2008). *Çocuk Programları ve Bu Programlarda Yayımlanan Reklamların İçerik Analizi Araştırması* [İnternet]. Erişim adresi: http://ailetoplum.aile.gov.tr/data/54292ce0369dc32358ee2a46/rapor_tum1.pdf
- Artan, İ. (2001). *Cinsel eğitimde televizyonun rolü*. Eğitim ve Bilim, 26(120), 50-54
- Austin, E. W., Pinkleton, B. E., Chen, Y. C. ve Austin, B. W. (2015). Processing of sexual media messages improves due to media literacy effects on perceived message desirability. *Mass Communication and Society*, 18(4), 399-421.
- Ayduttu, S. (2011). Dizilerin Türk diline olumsuz etkileri. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1(1), 31-34.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological review*, 84(2), 191.
- Bandura, A. (2006). *Autobiography*. MG Lindzey & WM Runyan (Eds.), A history of psychology in autobiography (Vol. IX). Washington, DC: American Psychological Association
- Bandura, A., Ross, D. ve Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through the imitation of aggressive models. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63, 575-582
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Bergelson, E., Amatuni, A., Dailey, S., Koorathota, S. ve Tor, S. (2019). Day by day, hour by hour: Naturalistic language input to infants. *Developmental Science*, 22(1), 12715. doi: <https://doi.org/10.1111/desc.12715>
- Brasel, S. A. ve Gips, J. (2011). Media multitasking behavior: concurrent television and computer usage. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*. 14(9),527–534
- Calvert, S. ve Kotler, J. (2003). Lessons from children’s television: The impact of the children’s television act on children’s learning. *Journal of Applied Developmental Psychology*. 24, 275-335.
- Carrier, L. M., Rosen, L. D., Cheever, N. A. ve Lim, A. F. (2015). Causes, effects, and practicalities of everyday multitasking. Special issue: Living in the “Net” Generation: Multitasking, Learning, and Development. *Dev Rev*. 35, 64–78
- Çaplı, B. (2001). *Televizyon karşısında çocuk: Türkiye örneği*. Onur B., Editör. 3. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi: Dünyada ve Türkiye’de Değişen Çocukluk; 16-18 Ekim 2000; Ankara: Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 215-228.

- Doğan, M. (1991). *Türkiye’de aileye ve aile fertlerine tesirleri açısından kitle yayın araçları*. Türk Aile Ansiklopedisi. Ankara: AAK Yayınları.
- Eisenberg, N. ve Fabes, R. A. (1998). *Prosocial development*. Damon W, Eisenberg N, editors. Handbook of child psychology, Social, emotional, and personality development 5th ed. New York: John Wiley.
- Göçen, G. (2011). *Televizyonun konuşma eğitimine etkileri* [Yüksek lisans tezi]. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Henry, J. (1997). *Reflections of girls in the media: A two-part study on gender and media. Summary of key findings*. Kaiser Family Foundation, Menlo Park, CA; Children Now, Oakland, CA.
- Hobbs, R. (1998). Teaching with and about film and television: Integrating media literacy concepts into management education. *Journal of Management Development*, 17(4), 259-272.
- IMDB (2017). https://www.imdb.com/title/tt2543472/fullcredits?ref_=tt_ov_wr#writers/
- İnan, T. (2014). Medya okuryazarlığı: ortaokul öğrencilerinin ebeveynlerinin televizyon ve internete lkn tutum ve davranışlarının incelenmesi. *Journal of International Social Research*, 7(35), 818-835
- Kapıcıoğlu, İ. (2008). *Üniversite öğrencilerinin şiddet algısı* [Yüksek lisans tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Krebs, D. L. (1970). Altruism-an examination of the concept and review of the literature. *Psychological Bulletin*, 73, 258-303.
- Media Smarts. (2019). Television’s Impact on Kids. <http://mediasmarts.ca/television/televisions-impact-kids>
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2002). *The Qualitative Researcher’s Companion*. Sage, Thousand Oaks.
- Mix, K. S. (2009). How Spencer made number: First uses of the number words. *Journal of Experimental Child Psychology*, 102(4), 427–444. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2008.11.003>
- Öğretir, A. D. (2009). Televizyonun okul öncesi çocuklara etkileri: Aile değerlendirme ölçeği ve televizyon izleme süreleri üzerine bir araştırma. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4(3), 881-891.
- Pahad, A., Karkare, N. ve Bhatt, M. (2015). Influence of reality television shows on society. *Social Science*, 5(4), 703-705.
- Pembecioğlu, N. (2013). Gelecek kurguları ve medya algıları. I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, 397-429.
- Pinkleton, B. E., Austin, E. W., Chen, Y. C. ve Cohen, M. (2013). Assessing effects of a media literacy-based intervention on US adolescents’ responses to and interpretations of sexual media messages. *J Child Media*, 7(4), 463-479.
- Tavşancıl, E., Aslan, A. ve Sözel, E. (2001). *Yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Tian, J., Braithwaite, D. W. ve Siegler, R. (2020). Distributions of textbook problems predict student learning: Data from decimal arithmetic. *Journal of Educational Psychology*. 1-29.
- Tombul, I. (2006). *Kültürel yozlaşmanın göstergesi olarak televizyonda dilin kullanımı: Televizyon sunucuları örneği* [Yüksek lisans tezi]. İzmir: Ege Üniversitesi.
- Üstündağ, A. (2020). *Çocuk ve ekran. Dijital medya ve çocuk gelişimi*. Ankara: eğiten kitap
- Üstündağ, A. (2019). Gençlerin model aldıkları televizyon karakterleri. *Akademik İncelemeler Dergisi* 14(1), 27-50. <https://doi.org/10.17550/akademikincelemeler.427334>
- Wikipedia (2017). [https://en.wikipedia.org/wiki/Wonder_\(film\)#Production](https://en.wikipedia.org/wiki/Wonder_(film)#Production)
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.